

Verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd: de gevolgen

24 juni 2012

Het kabinet wil de AOW- en de pensioenrichtleeftijd eerder verhogen. In 2011 heeft het kabinet met de sociale partners een Pensioenakkoord gesloten, en daarbij afgesproken om de AOW-leeftijd in 2020 op 66 jaar te stellen, en in 2025 op 67 jaar. Sindsdien zijn de overheidsfinanciën zozeer verslechterd dat het kabinet op die afspraken wil terugkomen, en de AOW-leeftijd eerder wil verhogen. De pensioenrichtleeftijd – de leeftijd waarop het ouderdomspensioen ingaat – wordt in 2014 in één keer verhoogd naar 67 jaar.

Nederland vergrijsst en ontgroent. Onze beroepsbevolking krimpt, en de levensverwachting stijgt: elke generatie leeft langer dan de vorige. Dat alles betekent dat de AOW door steeds minder werkenden moet worden opgebracht. De krimp van de beroepsbevolking maakt langer doorwerken onvermijdelijk. Dat alles maakt het noodzakelijk om de AOW-leeftijd te verhogen.

Het kabinet heeft in 2011 een Pensioenakkoord met de sociale partners gesloten om de AOW-leeftijd in 2020 op 66 jaar te stellen, en in 2025 op 67 jaar. De verslechterde toestand van de overheidsfinanciën dwingt het kabinet om terug te komen op dat akkoord, en de AOW-leeftijd al eerder te verhogen.

Dat gebeurt geleidelijk, om mensen die al tegen hun pensioen aanzitten, niet in de problemen te brengen. Het voorstel is om de AOW-leeftijd te verhogen met één maand te verhogen in 2013, 2014 en 2015, met twee maanden in 2016, 2017 en 2018 en in 2019 met drie maanden. In 2020 is dan de eerder vastgestelde AOW-leeftijd van 66 jaar bereikt.

Er komt voor de eerste jaren een regeling, waarmee gepensioneerden een voorschot kunnen krijgen op hun AOW vanaf de 65ste verjaardag. Daarmee kunnen zij een dreigend inkomensgat opvangen. Voor degenen die door de eerdere verhoging van de AOW-leeftijd geen partnertoeslag meer ontvangen – dat zijn de mensen die in november en december 2014 de leeftijd van 65 bereiken – blijft de AOW-partnertoeslag beschikbaar. Zo wordt voorkomen dat mensen door de eerdere verhoging van de AOW-leeftijd opeens niet meer in aanmerking komen voor de partnertoeslag, terwijl zij daar wel op rekenen.

De pensioenrichtleeftijd wordt in 2014 aangepast naar 67 jaar. In de jaren daarna wordt deze leeftijd gekoppeld aan de levensverwachting. De fiscale oudedagsreserve, de lijfrentepremie voor al dan niet bancaire lijfrenten en het deelnemingsjarenpensioen worden op overeenkomstige wijze ingeperkt. Het maximumpercentage voor de toekomstige opbouw van pensioen (ook in eigen beheer) wordt in 2014 met 0,1% verlaagd tot 1,9% voor eindloonregelingen en 2,15% voor middelloonregelingen.

Commentaar

De demografische ontwikkelingen in Nederland maken een versnelling van de AOW-leeftijdsverhoging onvermijdelijk. In 2012 is één op de zeven inwoners van Nederland ouder dan 65, in 2020 zal dit oplopen tot één op de vijf, en in 2050 zelfs tot één op de vier. Tegelijkertijd ontgroent ons land: er komen steeds minder jongeren bij. Het gemiddeld aantal kinderen per vrouw is de afgelopen jaren gedaald. De individualisering, emancipatie en een toenemende participatie van vrouwen aan het arbeidsproces dragen daar aan bij. Veel burgers hebben geen bezwaar tegen langer doorwerken, als er maar leuk werk in een prettige werksfeer voorhanden is.